

นางในวรรณคดี....บุษบา

นำเสนอเมื่อ : 27 ก.ย. 2552

บุษบา

นางบุษบาเป็นธิดาของท้าวดาหะและประไพหม่อมสุหรี่ดาหะราชวาที แห่งกรุงดาหะ เมื่อตอนประสูติมีเหตุอัศจรรย์คือ มีกลิ่นหอมตุลอบอวลไปทั่วทั้งวัง ดนตรี แตรสังข์ก็ดังขึ้นเองโดยไม่มีผู้บรรเลง ประสูติได้ไม่นาน ท้าวฤๅษณ์ก็ขอตุนาหงันให้กับอิเหนา

บุษบาเป็นหญิงที่งามล้ำเลิศกว่านางใดในแผ่นดินชวาภิรียามารยาทเรียบร้อย คารมคมคาย เฉลียวฉลาดทันคนใจกว้างและมีเหตุผล จึงผูกใจให้อิเหนารักใคร่หลงนางยิ่งกว่าหญิงอื่น

นอกจากนั้นบุษบายังเป็นลูกที่ติดอยู่ในโอวาทของพระบิดา พระมารดา ยอมแต่งงานกับระตูลจกกา แม้ว่าจะไม่พอใจในความชั่วร้ายชั่วเหวของระตูลจกกาก็ตาม

นางถูกเทวดาบรรพบุรุษ ของวงศ์อสูรแดหะคือ องค์ปะตาระกาหลาบันดาลให้ลมพายุหอบไป ทำให้นางต้องพลัดพรากจากอิเหนา และพระบิดาพระมารดาเป็นเวลาหลายปี กว่าจะได้พบอิเหนาและวิวาห์กัน โดยนางได้ตำแหน่งเป็นประไพหม่อมสุหรี่ฝ่ายชาย

ลักษณะนิสัย

1. บุษบา เป็นหญิงที่มาแบบฉบับของลูกที่ติดอยู่ในโอวาทของพ่อแม่ แม้ว่านางจะไม่พอใจในรูปร่างของจกกา แต่นางก็ยอมที่จะไม่ทำตามใจตนเองเพื่อรักษาชื่อเสียง ของวงศ์ตระกูล
2. เป็นคนไม่เจายศเจาอย่างหรือถือวาตสูงศักดิ์กว่านาง จินตะหระ เห็นได้จากตอนที่จินตะหระได้ให้นางสการะวาทีและนางมาหยารัศมีมาเฝ้า บุษบาก็ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี
3. เป็นคนไม่ทะเลาะและ รุจักโตเถียงแสดงความสามารถรู้ทันอิเหนาและรักษาเกียรติของตนเองไม่ยอม หลงเชื่ออย่างง่าย ๆ ในตอนที่อิเหนาพูดว่า "อันนางจินตะหระวาที ไซ้พี่จะมุ่งมาดปรารถนา หากเขาก่อนนอนมา ใจพี่พาลากังววยง....." จาก ที่อิเหนาพูดนี้ก็ทำให้นางบุษบารู้อิเหนาเจรจาเข้า ข้างตัวเอง นางก็ได้ตอบว่ายามาแกล้งพูดเลยว่าจะไม่เลี้ยงนางจินตะหระวาที เพราะมีหลายลักษณะอักษรและใครๆก็รู้กันที่ว่าอิเหนาไม่ต้องการนาง นางจึงโต้ตอบ เมื่ออิเหนาแก้ตัวว่าที่ลักนางมาก็ด้วยความรักว่า " จะให้เชื่อพจมานหวานถอย จะได้ไปเป็นนอຍชาวหมื่นหยาด เขาจะเซ็ดชื่อฤๅชา วารักสามิทานกว่าความอาย อันความอภัยศอตุล จะติดตัวช้อยอยู่ไม่รหาย รอนใจอะไรเล่าเจาเป็นชาย ไม่เจ็บอายชายหน้าก็ว่าไป " และตอนที่ นางบวชเป็นแอดหนั่ง (ชี) แล้วถูกบันหยี่ชโยยกฤษไป นางก็คร่ำครวญต่อว่าพี่เลี้ยงด้วยความรักเกียรติสตรีว่า "พี่แกล้งเป็นใจด้วยบันหยี่ เห็นคนอื่นดียิ่งกว่าเขา ในถ้อยคำที่ร่ำพรรณนา ว่าแสนเสนหุอิเหนานัก เป็นใจนึ่งยกรน่องให้ แก่ชาวไพร่ต่ำชาบรรดาศักดิ์ กระนั้นถ้าพี่เรียกว่ารัก พี่จะประจักษ์ในหน้าใจ สูตายชายอื่นมิให้ต้อง อันจะมีฝั้วสองอยาสงสัย ถึงมาตรแมนชีวันจะบรรลัย จะตายในความซื่อสัตย์"
4. เป็นคนที่มีความเป็นตัวของตัวเองแม้ว่านางจะตกอยู่ใน สภาพที่ถูกบังคับ โดยนางไม่ยอมทำตามผู้ใหญ่

ดังตอนที่ท้าวดาหามีดำรัสให้ขึ้นมาเข้าเฝ้าอิเหนา นางรู้ว่าจะให้ไปไหว้จึงเข้าไปนอนด้วยความเคืองไม่เข้าเฝ้าตามรับสั่ง จนเค็ดอรอนถึงมะเดื่อหวีต้องมาจัดการ แต่นางก็ไม่ออกมาโดยดั่งๆ ต้องผลักใส่กัน

5. มีความซื่อสัตย์ ได้รักษาตัวไวรอคอยอิเหนา ดังกลอนว่า

"ถึงมาตรสูตายชายอื่นมิเหตอง อันจะมีผิวสองอย่าสงสัย

แมนชีวันจะบรรลัย จะตายในความซื่อสัตยา"

6. ไม่มีจริตแงงอน เมื่ออิเหนาลักพานางไปไว้ในถ้ำ ก็ยินยอมแต่โดยดี

7. เมื่อเป็นชาย คือมีสาเหตุการรณก็ปฏิบัติตนกับระตุระมอดันอย่างบิดาของตน

8. มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เช่น ระตุระมอดัน

9. มีความกล้าหาญจนมีระตุมาขอเป็นเมืองขึ้นหลายเมือง

10. ไม่มีความริษยาถือโกรธผู้ใด มีน้ำใจ เมื่อมารดาให้ไหวนางจินตะหรา บุษบาก็ยอมตาม ดังที่นางกล่าวกับอิเหนาว่า

"แมน้องรักทุกทวงหวงหึง พระองค์จึงห้าหันเกศา

เป็นถอยย่ำคำมั่นน้องสัญญา เขิญเสด็จเชษฐาริบลาคไล"

และ นางยอมให้อิเหนายกจินตะหราเป็นประไหมสุหรีฝ่ายขวาแต่ โดยดี ด้วยเห็นว่านางจินตะหราเป็นผู้มาก่อน

แม้ว่าจินตะหราจะไม่ใช่วงศ์เทวัญฯ ขอนี้ยากที่จะหาหญิงใดเสมอเหมือน

นับว่าบุษบาเป็นหญิงไทยในวรรณคดีที่สมบูรณ์ด้วยคุณสมบัติคนหนึ่ง